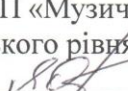

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра концертмейстерства

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант ОПП «Музичне мистецтво»
бакалаврського рівня вищої освіти,
доцент Я. Олексів
25 червня 2021 р.

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету фортепіано, джазу та
популярної музики, доцент

 Т. МІЛОДАН
25 червня 2021 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор
 М.КУШНІР
25 червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Практика концертмейстерська

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Профілізація	Фортепіано
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.1.15)
Загальний обсяг	2 кредити ЄКТС (60 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Термін викладання	5-8 семестри
Факультет	Фортепіано, джазу та популярної музики
Форма навчання	Денна

Робоча програма навчальної дисципліни «Практика концертмейстерська» для профілізації «Фортепіано» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 12).

Розробники:

МАКАРА Марія Степанівна – професор кафедри концертмейстерства
ЛИПЕЦЬКА Марія Любомирівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри концертмейстерства

Робоча програма навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» затверджена на засіданні кафедри концертмейстерства від 23 червня 2021 р., протокол № 11.

1.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих і різнобічно розвинутих музикантів, що володіють повним набором компетентностей, потрібних для виконавської та педагогічної роботи піаніста ХХІ-го століття.

Основними завданнями дисципліни є навчання студента співпраці з різними виконавцями (вокалістами, інструменталістами, диригентами), вміння працювати в театрі опери та балету, читати з листа і транспонувати.

2.КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1. Загальні компетенції

ЗК1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово

ЗК2. Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність до розв'язання проблем.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність до критики та самокритики.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.

ЗК10. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК13. Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

ЗК14. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчовиконавській діяльності.

СК3. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

- СК4.** Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК5.** Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
- СК6.** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- СК7.** Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- СК8.** Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- СК9.** Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- СК10.** Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК11.** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК12.** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК13.** Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
- СК15.** Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
- СК16.** Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- СК17.** Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3.ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

- РН1.** Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час творчо-виконавської діяльності.
- РН2.** Володіти методами та навичками ансамблевої гри / хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів.
- РН3.** Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.
- РН4.** Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
- РН5.** Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
- РН8.** Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- РН9.** Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / та лекторській практичній діяльності.
- РН10.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- РН13.** Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

PH14. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ А СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами																			
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	I курс	II курс	III курс	IV курс																
						Всього	у тому числі:			Семестри																			
	лекційні	індивідуальні	практичні				1	2		3	4	5	6	7	8														
	Кількість тижнів в семестрі																												
														15	15	15	15	15	15	15	15	15							
Практика концертмейстерська		6,8		2	60	30			30	30										0,5	0,5	0,5	0,5						

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		практичні
III		1	30	15			15	15
	5	0,5	15	7			7	8
IV	6	0,5	15	8			8	7
		1	30	30			15	15
	7	0,5	15	7			7	8
	8	0,5	15	8			8	7

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5 СЕМЕСТР – практика у класі хорового та оперно-симфонічного диригування

	<i>Зміст роботи</i>	<i>аудиторні години</i>	<i>самотійна робота</i>
1.	Знайомство з специфікою роботи концертмейстера в класі хорового та симфонічного диригування. Пасивна практика.	1	1
2.	Знайомство з технікою диригування	2	1
3.	Вивчення творів програми студента класу хорового оперно-симфонічного диригування	2	3
4.	Участь в заняттях в класі диригування.	2	3
	Разом	7	8

6 СЕМЕСТР - практика у класі хорового та оперно-симфонічного диригування

Залік: виконання 2-3 творів з програми, які вивчалися в класі хорового, оперно-симфонічного диригування

	<i>Зміст роботи</i>	<i>аудиторні години</i>	<i>самотійна робота</i>
1.	Робота над новими творами класу викладача. Знайомство з творчістю композиторів..	2	2
2.	Репетиційна робота з студентами- диригентами	3	2
3.	Репетиційна робота з концертмейстером класу диригування	3	2
4	Підготовка до підсумкового контролю		1
	Разом	8	7

7 СЕМЕСТР - практика в класі сольного (камерного) співу.

	<i>Зміст роботи</i>	<i>аудиторні години</i>	<i>самотійна робота</i>
1.	Ознайомлення та розбір програми студента. Пасивна практика	1	2
2.	Ознайомлення з методикою викладання вокалу	2	2
3.	Робота над відтворенням стилю, вдосконалення ансамблю, додання технічних труднощів.	2	2
6.	Репетиційні заняття з солістом	2	2
	Разом	7	8

8 СЕМЕСТР – практика в класі сольного (камерного) співу**Залік:** виконання творів з програми вокаліста. Можлива участь в концерті.

	<i>Зміст роботи</i>	<i>аудиторні години</i>	<i>самостійна робота</i>
1.	Ознайомлення та розбір програми.	2	1
2.	Репетиційна робота над вивченням арій із солістом. Долання проблем стилю, відчуття ансамблю	2	2
3.	Робота над вивченням вокальних творів. Робота над відтворенням стилю, вдосконалення ансамблю, долання технічних труднощів.	2	2
6.	Репетиційні заняття з солістами	2	1
7.	Підготовка до підсумкового контролю		1
	Разом	8	7

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з поточного та семестрового контролю

	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточним контролем є робота студента в класі, підсумковим контролем – залік.

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу. Він складається з об'єктивних та суб'єктивних факторів оцінки. Під «суб'єктивним», в даному випадку, розуміється обдарованість виконавця. Під «об'єктивним» – його ставлення до професії, що виявляється у виконанні даної програми. **Базове поняття критерію оцінки – це «художнє враження», яке містить основні компоненти оціночних факторів.**

Виконання оцінюється за національною шкалою: **відмінно, добре, задовільно, незадовільно.**

Відмінно А(90-100). Найвище художнє враження.

Бездоганне виконання тексту творів, чітке та вправне додання технічних труднощів. Високий рівень обдарованості: яскрава музикальність та артистизм; міцна виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання), бездоганне відчуття дуету.

Володіння звуком належної якості, динамікою, виявлення належного розуміння особливостей стилістики виконуваних творів, відсутність порушень у фразуванні, гра з дотриманням виконавських традицій;

Володіння правильною технологією виконавського процесу, виконавським диханням, технікою штрихів, звуковидобування, звуковедення, артикуляцією, свобідною пальцевою технікою;

Відчуття збалансованого звучання з солістом, спільної концепції трактування творів;

Виявлення артистизму, виразності, дотримання норм сценічної поведінки;

Досконале виконання програми: високий рівень складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Високий ступінь обдарованості: яскрава музикальність та артистизм; міцна виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання).

Також враховуються концертні виступи в якості концертмейстера.

Добре В (82-89), С (74-81). Добре художнє враження.

Добрий ступінь обдарованості: музикальність, артистизм, виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання).

Добрий ступінь відчуття дуету, володіння технічними ресурсами, звучністю;

Добре виконання програми: високий рівень складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Добра працездатність. Незначні похибки у виконанні програми.

Задовільно D (64-73), E (60-63). Посереднє художнє враження.

Середній ступінь обдарованості. Нестабільнє відчуття дуету/ансамблю, будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова стабільність виконання).

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Задовільнє виконання програми: середній рівень складності, зрілості інтерпретації, розуміння стилю та жанру, недостатнє професійнє виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Середня працездатність. Помилки при виконанні програми.

Незадовільно FX (35-59) – незадовільнє художнє враження (з можливістю повторного складання екзамену або заліку)

Середній ступінь обдарованості. Відсутність будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова або недостатня стабільність виконання) та професійних навиків.

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Незадовільнє виконання програми: недостатній рівень складності, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю та жанру, непрофесійнє виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Низька працездатність. Значні проблеми у спільному виконанні програми.

Незадовільно F (0-34) – незадовільнє художнє враження (з обов'язковим повторним вивченням матеріалу екзамену або заліку). Середній ступінь обдарованості. Відсутність музикальності, артистизму, недостатня стабільність виконання. Низьке володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Низький рівень виконання програми: недостатній рівень складності, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю та жанру, відсутність виконавського мислення.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці року.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

9.1. Список рекомендованої літератури:

1. Бобер Л.. Концертмейстерська практика в класі хорового диригування (Методичні рекомендації). Львів: ЛДК ім. М.В.Лисенка, 1991. 22 с.
2. Колесса М. Основи техніки диригування. К. : Держ. вид-во, 1960. 200 с.
3. Лабанців-Попко З. Сто піаністів Галичини. Львів : Наукове товариство ім. Т. Шевченка, 2008. 224 с.
4. Логойда М. Деякі проблеми виконання старовинної музики (на прикладі творів італійських композиторів епохи відродження). Методичні рекомендації для викладачів та студентів музичних вузів та училищ. ВДМІ імені М.В.Лисенка. Львів, 1993. 19 с.
5. Максименко З. Історія українського вокального мистецтва. (Методичні рекомендації) Львів: ВДМІ ім. М.В. Лисенка. 1992. 20 с.
6. Максименко З. Концертмейстерська практика в класі сольного співу (Методичні рекомендації для студентів фортепіанних факультетів музичних вузів) Республіканський методичний кабінет навчальних закладів мистецтва і культури. Київ, 1987. 26 с.
7. Молчанова Т. О. Галицька концертмейстерська школа : наук. енциклопедичний довідник. Львів : Сполом, 2014. 176 с.
8. Молчанова Т. О. Мала енциклопедія піаніста-концертмейстера, артиста камерного ансамблю : наук. довідник. Львів : Сполом, 2013. 288 с.
9. Молчанова Т. О. Мистецтво піаніста-концертмейстера : навчальний посібник; вид.доп., переробл. Львів : Сполом, 2007. 216 с.
10. Молчанова Т. О. Мистецтво піаніста-концертмейстера у культурно-історичному контексті: історія, теорія, практика: монографія. Львів: Ліга-прес, 2015. 558 с.
11. Молчанова Т. Піаністи-акомпаніатори, концертмейстери, артисти камерного і фортепіанного ансамблю : енциклопедія. Львів : Сполом, 2015. 636 с. : портр.

12. Мур Дж. Співак та акомпаніатор / пер. з англ.; вступ В. Н. Чачави. М.: Райдуга, 1987. 432 с.
13. Ніколаєва Л. Особливості роботи концертмейстера над вокальними творами: методичні рекомендації / авт.-упор. Л.М. Ніколаєва. (Міністерство культури і мистецтв України. Республ. метод. кабінет навч. закладів мистецтв і культури). К., 2002.
14. Робота над оперними аріями та їх різновидами в класі концертмейстерства. (методичні рекомендації) / упор. Л. Ніколаєва. (Міністерство культури і мистецтв України. Республ. метод. кабінет навч. закладів мистецтв і культури). К. 1998. 29 с.
15. Скоробогатько Н. Нотатки оперного концертмейстера. К.: Муз. Україна, 1973. 332 с.
16. Транспозиція вокальних акомпанементів: методичні рекомендації /упор. С.Саварі, Ж.Скобцова. (Міністерство культури і мистецтв України. Республ. метод. кабінет навч. закладів мистецтв і культури). К.,1990.
17. Читка хорових партитур в концертмейстерському класі: метод. рекомендації з курсу «концертмейстерський клас» для музичних вузів / упор. О. Мирошнікова. (Міністерство культури і мистецтв України. Республ. метод. кабінет навч. закладів мистецтв і культури). К., 1990. 28 с.

9.2. Репертуарні вимоги.

1. Партитури творів для різноманітних хорових складів, в т.ч. творів для хору з оркестром.
2. Партитури творів для різних оркестрових складів.
3. Твори для сольного, камерного співу.
4. Партитури вокальних номерів з опер.